BANK ADALGALAR

1.	Pul borçnamalaryň möhletini geçirlendigi we wagtly-wagtynda amal eýlenmedigi üçin, pul jerimesi salnyp çäre görülýän hereket.	Penýa
2.	Belli bir tölegi üçin seçip alma ygtyýary	Opsion
3.	Karz alyjynyň alan ssudasyny gaýtaryp bermedik halatynda, girew hökmünde garalýan aktiwler.	Üpjünçilik
4.	Salgyt töleýjiniň geçen döwür üçin girdeýjileri barada resmi beýannamasy.	Salgyt jarnamasy
5.	Ýuridiki we fiziki taraplary bölekleýin ýada doly salgyt tölemekden boşatmak.	Salgyt ýeňillikleri
6.	Döwlet we ýerli büdjetlere ýuridiki we fiziki taraplaryň hökmany tölegleri.	Salgyt
7.	Haýsy hem bolsa bir zady üznüksiz gözegçilikde saklamak.	Monitoring
8.	Täjirçilik banklarynda karz serişdelerine bolan wagtlaýyn zerurlygy kanagatlandyrmak üçin Merkezi bank tarapyndan gymmatly kagyzlary girewine almak bilen berilýän gysga möhletli karzlar	Lombard karzy.
9.	Türkmenistanyň Merkezi Bankyň gaýtadan maliýeleşdirmek nyrhy	5%
10.	Ssudany bermeklik üçin gozgalýan emlägi, zatlary, girewine alyp, haýsydyr bir gurama ony saklamaklyga berýän edara	Lombard
11.	Diwidendtleri ýa-da göterimleri tölemek üçin berilýän, göterimleri hem diwidendtleri almaga ygtyýary bar bolan gymmatly kagyzyň bölünip aýrylan talon görnüşdäki bölegi	Kupon
12.	Täjirçilik banklarynyň Türkmenistanyň Merkezi bankynyň ätiýaçlyk gorlaryna hökmany geçirmeli serişdeleriniň möçberi	Milli we daşary ýurt pulunda belli möhletli serişdeler boýunça 5%, milli pulundaky galan serişdeleriň 25%, daşary ýyrt pulundaky galan serişdeleriň 8%
13.	Bankyň zamunçylygy, kepil geçmegi netijesinde, zamunçy bolan tarapyň wekseli tölemek boýunça onuň eýesiniň öňündäki jogapkärçiligi.	Awal
14.	Belli bir görnüşli tabşyryklaryň amala aşyrylandygyny tassyklaýan (amallaryň geçirlendigi, tölegleriň gelendigi, özara hasaplaşyklaryň ýagdaýlary üýtgänligi barada) resmi poçta ýa-da telegraf arkaly habarnama (mälim etmeklige) .	Awizo
15.	Döwletiň daşary ýurtlatyň hasaplarynda saklaýan gyzyl pul serişdeleri (daşary ýurtlaryň aragatnaşykçy banklarynda)	Awuarlar
16.	Resminamada görkesilen şertlere laýyklykda (belli bir edara görnüşdäki ýa-da şahsy adam tarapyndan) kesgitli möçberde puly tölemeklik barada tabşyrygy öz içine alyp görkezýän maliýe resminamasy.	Akkredetiw
17.	Ýurduň pul birliginiň adyny üýtgetmän ulaltmak we pul dolanşygyny ýeňilleşdirmek hem pul serişdeleriniň doly bahalylygyny artdyrmak maksatlary bilen geçirilýän amal.	Denominasiýa
18.	Pul nyşanynyň ýa-da gymmatly kagyzyň ýeke-täk nusgasynyň umumy ady	Kupýura
19.	Kärhanalaryň we guramalaryň arasyndaky nagt däl görnüşdäki hasaplaşyklary amal etmek usulyýetiniň mazmuny şuňa syrygýar, ýagny: resminamada agzalan şertleri we möhletleri göz öňünde tutup gerekli möçberdäki pul jemini tölemeklik üçin töleýjiniň banky, tölegi alyja hyzmat edýän banka tabşyryk bermekdir.	Hasaplaşyklaryň akkredetiw görnüşi
20.	Bankyň razylygy bilen töleg resminamalaryna kepil geçip ýazgy görnüşinde resmileşdirip tölemeklik amaly	Bank aksepti
21.	Jemgyýetiň maýalyk gorynyň eýeçiliginde ygtyýarynyň bardygyna güwä geçýän gymmat bahaly kagyz.	Paýnama
22.	Haýsydyr bir haryt, karzlar, gyzyl pull we gymmatly kagyzlar bilen söwdalaşyk geçirmek usulyýeti. Ýokarlanyp bilýan (Iňlis) we aşaklanyp bilýän (Golland), kesgitli bellenen nyrh esasynda...	Auksion
23.	Ylalaşyk netijesinde bir bankyň başga bir bankyň tabşyrygy boýunça şol bankyň hasabyna geçirýän amaly	Aragatnaşykçy bank
24.	Müşderiniň pul bilen baglanşykly ýa-da gaýry borçnamalary amal etjekdigi barada bankyň berýän güwänamasy.	Bank kepilnamasy
25.	Banka goýulýan pul serişdeleri boýunça tölenýän göterimler	Bank depozity
26.	Tölege ukyplylyk, gyssaglylyk we gaýtaryp berilmeklik şertleri bilen bank tarapyndan berilýän pul ssudasy	Bank karzlary
27.	Pul seişdeleriniň saklanyşy we hereketleri nagt puluň gatnaşmazlygynda amal bolýan we ol serişdeleriň ilki bilen bank hasabyna ýazylan soň töleýjiniň hasabyndan alyjynyň hasabyna geçirmeklik boýunça pul dolanşygynyň usuly	Nagt bolmadyk hasaplar
28.	Diňe kanun tarapyndan göz öňünde tutulyp ygtyýar berilýän halatlarynda, hasabyň eýesiniň razylygy bolmazdan onuň hasabyndan degişli bir pul möçberini öçürmeklik.	Jedelsiz gerekli serişdeleri öçürmeklik
29.	Toparyň şertnamasy ýa-da tabşyrygy esasynda müşderiniň hasabyna we onuň tabşyrygy boýunça gymmatly kagyz bazarynda araçy bolup çykyş ediji ezber	Gymmat bahaly kagyzlar boýunça broker (maliýe brokeri)

	hünärmen.	
30.	Täjirçilik bankynyň daşary ýurt walýutasyna bolan talaplarynyň we borçlarynyň biri-birine gatnaşygy.	Walýuta pozisiýasy
31.	Berlen möhleti tamamlanansoň bellenen pul jemini talap etmäge ygtyýar berýän kesgitli usul boýunça düzülen we ýazylan bergidarlyk borçnamasy görnüşinde bolan gymmat bahaly kagyz.	Weksel
32.	Bankda saklamak üçin goýulan pul serişdeleri	Goýum
33.	Kepilnamaça ygtyýar berýän we zamun bolýan şahs	Güwä geçýän adam
34.	Paýnamalara, obligasiýalara we gaýry gymmatly kagyzlaryň eýesi	Gymmat bahaly kagyzlaryň eýesi
35.	Paýdarlaryň eýeçiliginde bolan paýnamalaryň sanyna (%) görä, paýdarlar jemgyýetiniň (ýa-da bankyň) sap girdeýjini paýdarlaryň aralarynda deň ölçegde paýlamaklyk	Diwidend
36.	Bankyň müşderleri bolan şahsy taraplaryň ýa-da hususy kärhanalaryň tabşyryklaryny nazara almak bilen olaryň bähbitlerini arap bank tarapyndan geçirilýän amallar	Ynanç amallary
37.	Paýnamalaryň ilkinji ýerleşdirlendäki bahasynyň onuň nominal bahasy bilen ara tapawudyndan we olaryň nominal bahasy hem gymmatly kagyzyň satlyk bahasyndan peýdaly pul aratapawutdan kompaniýa gelýän girdeýjiler	Emissiýa gelýän girdeýjiligi
38.	Köp bolmadyk maýa goýujylaryň arasynda jar etmezden gymmatly kagyzlary resmi däl taýdan ýerleşdirmeklik; ilkinji bazaryň dolanşygynda göýberilýän gymmatly kagyzlary diňe guramaçylaryň ýa-da öňünden şertleşilen toparyň şahslaryň arasynda ýerleşdirmeklik.	Ýapyk ýazylyşmak
39.	Karzy gaýdyp bermeklik barada bergidaryň öz üstüne alan borçnamalaryň amallaryny berjaý etmekligiň giňden ýaýran usulyýetiniň biri	Girew
40.	Öz ýurduň ýa-da daşary ýurduň kärhanalaryna, täjirçilik we täzelikçilik taslamalaryna, durmuş üpjünçilik-ykdysadyýet maksatnamalaryna uzak möhletli maýa goýumlar	Maýa goýumlar
41.	Adatça orderli gymmatly kagyzyň (wekseliň, çekiň, konosamentiň) arka tarapynda bir şahsyýetden başga bir şahsyýete bu resminama laýyklykda ygtyýarlygyny gowşurýändygy barada güwä geçýän tabşyryş ýazgysy.	Indossament
42.	Pul serişdelerini bir müşderiden başga bir müşderä, tölejiden alyja bolan bank amalynyň bir görnüşi	Inkasso
43.	Ssuda almak maksady bilen gozgalmaýan emlägi, esasan hem ýer bilen binalary girewe goýmaklyk	Ipoteka
44.	Kompaniýalar, kärhanalar we aýry döwletlere getirilen haryt, eýlenen hyzmatlar üçin nagt bolmadyk hasaplaşyklary, balansyň töleg şertlerinden ugur alyp, özara amal hasaplaşyklary geçirmeklik	Kliring
45.	Uzak wagtyň içinde karz alyjynyň üstüne ýüklenen bank borçnamalaryny almaklyk we olary gaýtaryp bermeklik barada, eýeçiliginiň edara tarapyny döredýän ýa-da hususy şahs taraplaryna degişli borçnamalaryny ýerine ýetirlişiniň alnan serişdeleriň gaýtarlyp bermeklik netijesiniň nukdaýnazaryndan garap, nurbatlygyny häsiýetlendirmek üçin toplanan maglumatlar	Karz taryhy
46.	Gyzyl puluň belli topary boýunça haýsydyr bir gyzyl puluň orta-gürp hümmetiniň kesgitlenşi	Gyzyl pul sebeti
47.	Karz alyjynyň alan karzynyň gaýtaryp berjek mümkinçili we onuň borçnamalarynyň nurbatlygy nukdaýnazaryndan tölemeklik ukyplylygyna baha bermeklik	Karz ýagdaynyň ukyplylygy
48.	Meselem, karz alyjynyň lüt düşmegi zerarly, berlen karzy we göterimlerini gaýdyp bermezlik töwekgelçiligi	Karz töwekgelçiligi
49.	Karz alyja öňünden döreýän şertiň esasynda karzy almak we jaý möhletinde gaýtaryp bermek mümkinçilikleri	Karzy tölemäge ukyplylyk
50.	Gazna biržasynda gymmatly kagyzlaryň satylýän we alynýan bahasy	Gymmatly kagyzlaryň hümmet derejesi
51.	Öňünden kesgitlenen bahasy boýunça yjara alyjy tarapyndan maşynlary, enjamlary, ulag serişdeleri we önümçilik hyzmatlary üçin desgalaryny, yjaranyň möhletiniň soňunda töläp boljak mümkinçilikleri we gaýtaryp almaklygy göz öňünde tutulýandyr; karz bermekligiň ýenede bir görnüşi, ol işläp çykaryjy üçin ygtyýarly ýa-da ygtyýarsyz töläp gaýtaryp almaklyk; yjarasyna alynýan enjamlaryny öz eýeçiligine geçirmeklik	Lizing
52.	Aktiwleriň, gymmatly zatlaryň nagt pula öwrülmeklik ukyplylygy; karzdaryň öz bergidarlyk borçnamalaryny jaý wagtynda üpjün etmeklik ukyplylygy	Likwidlik (Tiz satylyp bilinýan)
53.	Bergidarlyk borçnamalaryny üzmeklik we gönüden göni amal edip hem-de aňsatlyk bilen pula öwrüp bolaýjak serişdeler	Likwid (Tiz satylyp bilinýan) aktiwler
54.	Elmydama kärhananyň pulhanasynda bolup biläýjek pul jeminiň serişdeleri	Pulhananyň çäk goýlan möçberi
55.	Täjirçilik bankynyň jemi möçberdäki borçnamalaryna laýyklykda we çekilen puluň göterim görnüşinde aňladylýan serişdeleriň esasynda, Türkmenistanyn Merkezi bankyna hökmany ätýäçlik gaznasyna geçirlip saklanmaly pul jeminiň özara baglanşygy	Hökmany ätýäçlik gaznasyna berilmeli möçber

56.	Emitentyň dolanşyga göýberen gymmatly kagyzynda şu borçnama tassyklanýar, ýagny onuň eýesine nominal bahasy boýunça kesgitli göterimini, bellenen möhletinde öwezini dolup tölenjekdigi	Obligasiýa
57.	Bankyň müşderisiniň hasabyndaky töleginiň möçberi, galan pulundan artyk bolan halatynda, onda oňa ýörite görnüşinde gysga möhletli karzy bermeklik mümkindir. Bu karz aňrybaş nurbatly müşderä berilýändir.	Owerdraft
58.	Töleýjiniň dykgatyna esasanam töleg talapnamalary boýunça, doly ýa-da bölekleýin tölegleri geçirmeklik üçin, berlen hasaplara, hasaplaşyk resminamalara onuň ýazuw üsti bilen resminama arkaly närzylygyny bildirmeklik	Akseptden boýun gaçyrmak
59.	Ilkinji bazaryň dolanşygynda gymmatly kagyzlary haýsydyr bir toparyň şahslaryň arasynda satyn almak ygtyýarlyklaryna çäk salman ýerleşdirmekligiň usulýeti	Açyk abuna ýazylmak
60.	Eýeçiliginiň edara tarapyny döredýän şahslaryň öz hasaplaşyk hasaplarynda ýetmezçiliki serişdeleri bilen, häzirki pursatda, töleg amallaryny berjaý etmeklik üçin, tölegleriň yzygiderlik usulyýetine eýermekligi derkardyr.	Tölegleriň yzygiderliligi
61.	Maýa goýujynyň eýeçiliginde bolan gymmatly kagyzlary, pul serişdelerini, satyn almaklyk üçin gymmatly kagyzlardan ybarat bolan maýa goyum torbasy	Gymmatly kagyz torbasy
62.	Döwletiň serhedinden geçirlen harytlardan, gymmatlyklardan we emläklerden gümrük edaralary tarapyndan alynýan döwlet pul salgytlary	Gümrük paçlary
63.	Üzmeklik möhleti uzaldylan bank ssudalary	Möhleti uzaldylan ssudalar
64.	Döwlet edaralarynda bellige alynýan we geljekki gymmatly kagyzlaryň satylşy we teklipleri, dolanşyga göberiljek we ýerleşdiriljek paýnamalary, obligasiýalary barada esasy maglumatlary öz içine alýan resminama	Dolanşyga göberilýän resminamaň baýannamasy
65.	Bir tarapyndan, bank işgäri tarapyndan karzyna alnan pullar, beýleki tarapyndan, karz alyjy müşderiň bankdan alan pullary üçin tölegleri	Bank göterimi
66.	Gymmatly kagyzlarda ady ýazylan eýeleriň we bu kagyzlaryň hereketleri barada jem ýazgysy (adatça obligasiýalar we paýnamalar)	Gymmatly kagyzlaryň ýazgy kitapçasy
67.	Bankyň goýumçylary tarapyndan, duýdansyz esli töleg talapnamalar peýda bolan halatynda, tizden tiz peýdalanyp bolýan aktiwler	Täjirçilik banklaryň ätiýaçlyk gorlary
68.	Banklaryň karz bermeklik ukyplygyny kesgitleýän ýörite görkezijiler; olar banklardan maglumatlar geldigiçe täzelenýar we düzeldilýar	Bankyň karz berijilik ukyplylyk derejesi
69.	Möhletleri gutaryp barýan gymmatly kagyzlaryny üzmek üçin, täze gymmatly kagyzlaryny dolanşyga göýbermek; karzyň şertleri üýtgetmekligi, ýagny möhletini uzaltmak we has pes nyrhyna getirmeklik; karzyň möçberini ulaltmak we onuň möhletini uzaltmaklyk	Gaýtadan maliýeleşdirmek
70.	Giren girdeýji bilen çykdajy (tölegleriň) aratapawudy	Saldo
71.	Söwda-maliýe çalyşma amalynyň gymmatly kagyzlary, gyzyl pullary almak (satmak) ylalaşygy, şular bilen bilelikde geçýändir, ýagny: belli bir möhletinden soň ýa-da başga şertleri bilen agzalan harydy yzyna almak (satmak) barada garşylyklaýyn amal ylalaşygyny berjaý etmeklik	Swop
72.	Töleg balanslarynyň saldolaryny kadalaşdyrmak, ätiýaç gorlarynyň üstüni ýetirmek, halkara pul gaznasy bilen hasapalşyklary geçirmeklik üçin, halkara pul gaznasy we töleg serişdesi	Ýöite ygtyýarlyklary almaklyk
73.	Umumy Ýewropanyň pul birligi	Ýewro
74.	Diňe Biržanyň içerki dälde eýsem daşky amaly, ýagny: gyssagly suratda üpjün etmekligi we töläp üzmekligi nazara tutup, nagt gyzyl puly ýa-da harydy satmaklyk	Spot
75.	Merkezi Bank tarapyndan täjirçilik banklaryna, kärhanalara we telekeçilere karz bermeklik mümkinçiliklerini döretmek maksady bilen, berýän karzlaryň göterim nyrhy	Gaýtadan maliýeleşdirmek nyrhy
76.	Belli bir bank tarapyndan onuň tabşyrygy boýunça geçiriljek amallaryň barşyny şöhlelendirmek üçin, aragatnaşykçy bankda açyp berilýän hasap	Loro hasaby
77.	Daşary söwdasynda esasy hasaplaşyk resminamasy bolup, pul iberýän weksel	Tratta
78.	Belli bir bank tarapyndan özara tölegleri şöhlelendirmek üçin aragatnaşykçy banklarynda açýan hasaby	Nostro hasaby
79.	Merkezi banklar tarapyndan, artyk berilýän pul köplügini düzgüne salmaklyk syýasatyna eýerip, pul ulgamyň çelgilerini maksatly amala aşyrmaklyk	Targetirlemek
80.	Eýeçiligi ynançly dolandyrmak amal hereketi	Trast
81.	Paýdarlar jemgyýetiniň düzgünnamasynda pul ölçeginde bolup,döredijileriň hususy maýa goýumlaryndan, paýnamalary satmakdan gelen girdeýjilerinden we şuňa meňzeşlerden peýda bolup, başlangyç, ilkinji maýa gory diýlip bellige alynýar	Maýalyk gor
82.	Wekseliň amal möhleti gutarmazdan öň, ony bellenen (nominal) bahasyndan hem pes bolan bahadan satyn almaklyk	Wekseli hasaba almak
83.	Bank tarapyndan bergileri üzdürmeklik ygtyýaryny satyn almak ýa-da başgaça aýdaňda üpjün edijiniň satyn alyja bolan pul talapnamalaryny bankyň satyn almaklygy we belli bir muzd üçin olary ihkassirlemeklik	Faktoring
84.	Gymmatly kagyzlar bazarynda ezber gatnaşyjy bolup, ol bazarda öz hususy hasabyna	Maliýe dileri

	we öz adyndan iş herekedini amal edýän adam	
85.	Gelejekde belli bir haryda bazar bahasy bedel bolup biljek halatlaryndan, satyjylary we alyjylary ätiýaçlandyrmak maksadyny nazara tutup gyssagly (uzak möhletli) amaly, ylalşygy baglaşmaklyk.Uzyn, gysga ýa-da arassa bolup bilýär	Hedž
86.	Türkmenistanyň Merkezi Bankynyň serişdeleri, eýeçilikleri, girdeýjileri we amallary döwlet salgydyň we paçlaryň ählisinden boşadylýandyr	Merkezi bankyna salgyt salnyşy
87.	Esasy gaznalaň gymmatlyklaryny öndürlen önümiň nyrhyna kem-kemden geçirmek iş herekedi	Amortizasiýa
88.	Pul ýa-da haryt resminamalara eýe çykan adama, belli bir möçberindäki pullaryň jemini, girdeýjileri we emläge bolan ygtyýarlyklary bu resminamalar boýunça berilýandir	Gymmatly kagyzlar
89.	Milli gyzyl puluň hümmeti çet ýurtlaryň gyzyl pullaryna görä gatnaşygy boýunça ýokarlanmasy	Rewalwasiýa
90.	Türkmenistanyň geňeşdary, bankçysy we fiskal wekili hökmünde kabul edilen	Türkmenistanyň Merkezi banky
91.	Ähliumumy ölçüt hökmünde ulanylýan we beýleki harytlaryň gymmatlyklaryny onuň kömegi bilen kesgitlenýan, herbap harydyň ýörite görnüşi	Pul
92.	Çet ýurtlaryň gyzyl pullarynyň iri tapgyrlaryny satmak ýa-da satyn almak üçin, gyzyl pul bazarynda we gyzyl puluň hümmetine döwletiň Merkezi banky tarapyndan belli bir maksada gönükdirilen, bir saparlyk uly täsir amaly	Gyzyl pul iterwensiýasy
93.	Köplenç täzelekçilik banklary tarapyndan tehniki täzelikler, ylmy işlerini we açyşlary hem oýlap tapyşlary ornaşdyrmaklyk bilen baglanyşykly, puly karz bermek hem maliýeleşdirmek üçin, gymmat kagyzlar we pullar arkaly geçirilýän amallar	Wençur amallar
94.	Bank ulgamynda dolanşyga goýberilen korporatiw gymmatly kagyzlaryny bellige alýan gurama	Türkmenistanyň merkezi banky
95.	Durnukly gyzyl pullaryň, halkara hasaplaşyk birligine garaňda, ýurduň gyzyl pul hümmetiniň aşaklamagy we pul birliginiň düzüminiň altyn derejesi hakykatdanam peselmekligi	Dewalwasiýa
96.	Banklar üçin iň soňky derejesinde karz beriji gurama	Türkmenistanyň merkezi banky
97.	Talap edilýan borçnamalaryňy başga bir ygtyýarlygyňy kimdir birine geçirmek	Zessiýa
98.	Gymmatly kagyzlaryň bir görnüşini, belli bir ülňi boýunça kesgitlenen pul resminamasy bolup, töleýjiniň öz bankyna ýazmaça beren buýrugydyr, onuň hasabyndan buýruga eýe çykana pul jemini tölemeklik	Çek
99.	Gymmatly kagyzlary dolanşyga göberip birinji maýa goýujylara satmak	Emissiýa
100.	Köplenç daşary söwda amallarynda ulanylýan eksport edijilere karz bermekligiň özboluşly ülňesi. Weselleri hasaba alyp söwdany maliýeleşdirmek, şonuň bilen birlikde wekseli satyn alyjy import eýlejiniň töwekgelçiliklerini töläp bilmejek halatynda-da öz üstüne alýar	Forfeýting
101.	Pul nyşanlaryny, gymmatly kagyzlary, töleg-hasaplaşyk resminamalary dolanşyga göberýan şahs	Emitent
102.	Önümçiligi gurnamak,dolandyrmak, ýolbaşçylyk etmek	Menejment
103.	Häzirki döwrüň talaplaryna laýyk haýsydyr bir zady özgertmek, kämilleşdirmek	Modernizirlemek
104.	Könelen esasy serişdeleri täzelemek	Renowasiýa
105.	Kärhananyň edara tarapyny döredýän we döretmeýan şahslary bilen hojalyk argatnaşyklarynyň netijesinde düşýän bergileriň jemi	Debitor bergileri
106.	Adamyň we tebigy gursagynyň özara gatnaşygynyň meseleleri boýunça bilimleriň jemi	Ekologiýa
107.	Haýsydyr bir hereket edýän gurluşyň medet berip hyzmat edýän bölegi	Infrastruktura
108.	Ylalaşýan taraplaryň özara borçnamalaryna esaslanýan şertnama, ylalaşyk, köplenç ýazmaça görnüşinde	Kontrakt
109.	Belli bir muzd üçin wagtlaýyn ulanmaga kireýine alynýan haýsydyr bir emläk (ýer, binalar, kärhanalar we ş.m.)	Yjara
110.	Hödür edilýän hyzmatlaryň, çykarylan önümleriň, görnüşlerini artdyrmak iş herekedi	Diwersifikasiýa
111.	Puly peýdalanman, harydy haryda ýa-da üçinji harytdan ästaşyry gönüden-göni çalyşmaklyk	Barter
112.	Oýlap tapyjynyň onuň oýlap tapan zadyna ýalňyz hukugyny we döredijiligini tassyklaýan resminama	Patent
113.	Kärhanalara, şereketlere, döwlet tarapyndan (köplenç pul görnüşinde) berilýan hemaýat	Subsidiýa
114.	Milli ykdysadyýetiň (diňe watanymyzyň içinde dälde eýsem daşynda) öndürilen ähli harydyň we hyzmatlaryň ýyllyk bazar bahasy	Milli ykdysadyýetiň jemi önümi
115.	Belli bir ýurduň içinde, diňe milli öndürijiler tarapyndan dälde eýsem çet ýurtlaryň öndürijileri tarapyndan döredilen, ähli gutarnykly önümiň ýyllyk bahasy	Milli ykdysadyýetiň jem önümi
116.	Meýilleşdirilen ýitgilerini ödemeklik üçin büdjetden pul göberilmesi (kemini töleme) (mysal üçin durmuş-üpjünçilik taýdan önümi pes bahadan işläp çykarýanlara)	Dotasiýa (pul hemaýaty)

117.	Önümleriň at sanawy (köplenç önümçilikde)	At ýazgysy
118.	Milli önümimizi, maýalyk gorlaryny watanymyzdan daşyna çykarmaklyk	Eksport
119.	Jemgyýetiň arassa milli önümi	Milli girdeýji
120.	Çet ýurtlaryň harytlaryny, maýalyk gorlaryny watanymyza getirmeklik	Import
121.	Haýsydyr bir hojalyk işi bilen, patentlar bilen hem harytlary getirmäge we äkitmäge we ş.m., amallary bilen meşgullanmak üçin berilýän rugsatnama	Ygtyýarnama
122.	Bäsdeşleriň sustlaryny basmaklyk we bazary ýa-da gymmatly kagyzlary birža pes bahadan bir ýere toplap çykarmaklyk	Demping
123.	Milli haryt öndürijini we içki haryt bazaryny goramak maksatlar üçin girizilen salgyt	Aksiz
124.	Ýurduň ähli ykdysadyýetiň iň aňrybaş ykdysady-durmuş üpjünçiligiň görkezijisi	Milli ykdysadyýetiň jem önümi
125.	Inflýasiýanyň umumy derejesiniň we ilat üçin harydyň we hyzmatlaryň bahasyny artmagyny kesgitleýän görkeziji	Inflýasiýa nukdaýzaryndan nyrhlaryň görkezijisi
126.	Milli ykdysadyýetiň jem önümi bilen milli girdeýjiniň aratapawdudy	Amortizasiýa gaznasy (ýyldaky amortizasiýa üçin goýberilýan pullaryň jemi)
127.	Diňe içerki ulanşyga we ýygnamaklyga ýaýradylýan arassa içki önüm	Milli girdeýji
128.	Diňe ýurduň içinde däl eýsem daşynda milli haryt öndürijiler tarapyndan işläp çykarylan goşmaça bahasy	Milli ykdysadyýeiň jem önümi
129.	Ykdysadyýetiň ähli ugurlary boýunça inflýasiýany kesgitleýän iň esasy indeksi	Deflýator
130.	Salgyt görnüşinde döwlet müdirliginiň eýeçiliginde gelip gowuşýan pul serişdeleri (Ykdysadyýet we Maliýe Ministrligine)	Döwlet býüdjetiniň girdeýjileri
131.	Býüdjetiň çykdaýjylarynyň girdeýjilere garaňda agdyklyk etmekligi	Býudjetiň ýetmezçiligi
132.	Býudjet ýetmezçiliginiň esasy maliýeleşdirýan çeşmesi	Türkmenistanyň merkezi Bankynyň pul emissiýasy
133.	Ýurduň esasy balansynda şöhlelendirlýan daşary ykdysadyýet dolanşygynyň eksport-importyň ähli amallary	Töleg balansy
134.	Inflýasiýanyň umumy derejesini häsiýetlendirýan aňrybaş derejesiniň iň esasy gökezijisi	Deflýator
135.	Esasy maýalyk goryny ösdürmeklige gönükdirilýan pul serişdeleri (täze binalary gurmaklyk, durkyny täzelemek, döwrebap keşbine getirmek we täze enjam satyn almak)	Düýpli maýa goýumlary
136.	Nepagatlara, hemaýat haklaryna, talyp haklaryna we ilata niýetlenen dürli töleglere näme diýilýar	Durmuş üpjünçilik transfertlar
137.	Pul agregatlary (serişdeleri) M0, M2, M3 berlen karzlaryň möçberi, milli puluň hümmeti, daşary bergidarlyk, töleg balansynyň saldosy we beýlekiler	Bank ulgamynyň aňrybaş görkezijileri
138.	Harytlaryň eksport we import möçberiniň artmasynyň (azalmasynyň) netijesi	Söwda balansynyň saldosy
139.	Pul agregatlaryny (serişdelerini) deňeşdirip görüň (uludan kiçä nobatynda)	M3-M2-M0
140.	Elýeter töleg serişdesi hökmünde bada-bat peýdalanyp bojak pul köplüginiň aňrybaş likwid (tiz satylyp bilinjek) bölegi	Nagt pul M0
141.	Dolanşykda nagt pullatyň jemi we nagt däl serişdesi hökmünde hasaplanýan esasy pul agregaty (serişdesi)	Dolanşykda bolan pul köplügi M2
142.	Haryt-maddy gymmatlyklaryň, zähmet haklarynyň, bergili bolan karz berijileriň we bergidarlygy artmagynyň hem emeli puluň köpelmeginiň gorlaryny toplamak bilen, ýüze çykýan inflýasiýanyň pynhan görnüşi	Barter, özara üzülişikler, kliring
143.	Bir günlük möhletli bolan depozit ylalaşygy	Owerdraft
144.	Talap edilýänçä, gyssagly depozitlere we ilatyň çekilen gaýry pul serişdelerine at berilmesi	Ilatyň goýumlary
145.	Weksel tölemek razylygy alnan pursadyndan başlap, aksept alyjynyň weksel boýunça borçnamalary güýje girip ugraýar	Wekseliň aksepti
146.	Ilat üçin tölegleriň nagt däl görnüşi	Plastik karty
147.	Harytlaryň we hyzmatlaryň amallaryny, girdeýjilerini we gündelik transfertlary öz içine alýan töleg balansynyň esasy hasaby	Gündelik amallarynyň hasaby
148.	Işläp çykarlan önümiň netijeligi, düşewüntligi häsiýetlendirýandir; önümiň düşewüntligi, çykarlyşynyň derejesi - bu sap girdeýjiniň we .... gatnaşygydyr	Özüne düşýan gymmaty
149.	Eger kärhananyň maliýe düşewüntligi bankyň karzlarynyň göterim nyrhyndan ýokary bolsa, onda bu kärhananyň peýdalanmak üçin alan karz serişdeleriniň amatlylygyny aňladýandyr	Sap girdeýjiniň hususy serişdelerine bolan degişliliginde *100%
150.	Eger pullar harydyň bahasyny kesgitleýan bolsa, onda şonuň bilen birlikde pul haýsy amaly berjaý edýar	Nyrhynyň ölçegini takyklamak
151.	Eger pullar haryt çalşygynda hem alyjynyň we satyjynyň hyzmatlarynyň dellalçysy hökmünde gulluk edýan bolsa, onda şonuň bilen birlikde puluň ýerine ýetirmeli iş hereketlerine näme diýilýar ………..	Dolanşyk serişdesi hökmünde hyzmat etmeklik